

Valoració de la PCRZ i CEPA-EdC sobre l'esborrany de la *Llei de Prevenció de Residus i ús eficient dels recursos*.

1. Consideracions prèvies.

- El gener de 2021 la PCRZ i el CEPA-EdC vam presentar en aquest grup de treball una proposta de 13 eixos bàsics per a una Llei de Prevenció de residus que canviés el paradigma del model de gestió de residus ordenat per la *Llei reguladora* de residus de 1993 (va ser de les més avançades d'Europa) a una *Llei de prevenció* de residus que aconseguís posar les bases per un canvi de model productiu i de consum imprescindible per aconseguir reduir el consum de matèries i recursos, reduir els residus, les emissions i les externalitats.
- Els anys anteriors, govern i ARC no van atendre la proposta de transposar directament a Catalunya la directiva 2018/851/CE amb la qual cosa es va perdre la oportunitat de fer una regulació més ambiciosa que la de l'estat, recentment aprovada i amb competències més restrictives.
- Considerem que no es pot ignorar la situació que patim d'una *generació creixent* de residus i d'una *gestió incapaç* d'assolir els objectius establerts a les normatives, així com també d'un *mapa de conflictes* per les instal·lacions de tractament finalista de residus que no està resolt i d'una *llei de moratòria* a nous projectes o ampliacions de residus a incinerar que s'està incomplint.
- Les nostres aportacions i propostes les hem presentat al Dictamen del Consell per a la Prevenció de residus i s'han incorporat en bona part.

2. Resum de valoració de l'avantprojecte de Llei: no estem davant d'una proposta de Llei de prevenció de residus, doncs calen canvis radicals.

- 2.1. Sorprenentment, constatem la manca d'una diagnosi en l'esborrany presentat, un dèficit claríssim que cal esmenar. Aquesta diagnosi hauria d'incorporar:
- Abordar els reptes plantejats per la diagnosi sobre la situació real i la gestió dels residus al país, doncs si bé s'ha fet recorregut, no ha estat suficient per assolir els objectius proposats de fa temps, ni per assolir un canvi de model. Disposar d'una diagnosi acurada i concretar els reptes permetrà definir millor les regulacions necessàries i les eines per superar els dèficits.
 - La producció i gestió dels residus i els resultats de recuperació fins l'actualitat.
 - Una comparativa referent a l'estructura i els dèficits més rellevants del sistema productiu català i de les activitats autoritzades que ocasionen la generació excessiva de residus i una deficient reutilització i aprofitament dels residus generats.
 - Alhora cal incorporar en la diagnosi els conflictes i afectacions al medi i la salut ocasionats per la gestió i infraestructures actuals. Cal reconèixer l'impacte a la salut i no limitar-se al compliment dels límits legals (només faltaria!).

- No s'incorpora de manera prou clara i coherent al llarg de l'avantprojecte la necessitat de la **reducció** de consum, d'ús de materials i energia i dels residus i emissions generades i del canvi imprescindible del model productiu i de les activitats. Cal transitar a una realitat on no es pugui posar al mercat cap productes que so pugui ser reutilitzat o reciclat fàcilment.
 - Considerem que la introducció a la proposta de llei que fa l'ARC no parteix d'una diagnosi solvent, ni assenyala els dèficits a resoldre, sinó que justifica la feina feta.
- 2.2.L'avantprojecte reiteradament **ignora o posa en un mateix sac el reciclatge i la valoració energètica**, una **incoherència** recurrent que invalida els objectius que proclama de transformació cap a una economia més circular, estalvi i aprofitament de recursos, etc. ... **Reciclatge**, en els termes establerts per la directiva de la UE, vol dir recuperació dels materials i exclou explícitament altres formes de valoració com l'energètica que passa a considerar-se tractament de final de canonada.
- 2.3.Aquest punt anterior **no es pot deixar de relacionar amb la política i la gestió actual** que no prioritzen la prevenció de residus: s'incompleix la llei vigent de moratòria, s'estimula la crema de biomassa, s'autoritzen instal·lacions noves o nous corrents de residus a incinerar (Montcada; Juneda, cimenteres), es descarten models municipals d'alta recuperació com Residu Mínim, ... En definitiva *continuisme* amb la gestió anterior. Potser per això manté el concepte acientífic d'*eliminació* dels residus que demanem sigui exclòs (els residus com la matèria no s'eliminen, es transformen!).
- 2.4.Més enllà d'esments retòrics, **no recull ni defineix els objectius previstos a la Llei de Canvi Climàtic**; la neutralitat climàtica; la protecció de la biodiversitat i dels espais naturals i del paisatge, ... Aquesta Llei ha d'abordar els objectius i propostes que es plantegen, en el marc d'un situació que la Generalitat ha reconegut com d'emergència climàtica que preferim anomenar **d'emergència ambiental** d'acord amb el que també reconeixen les institucions internacionals de referència (IPBES ; IPPC) : **emergència ambiental global climàtica**, de pèrdua de biodiversitat, d'escassetat i conflictes per disposar dels recursos, ... La llei per tant hauria de definir objectius en aquest sentit (per exemple assolir la neutralitat climàtica en la gestió dels residus l'any XX?; la protecció de la biodiversitat, del espais naturals i del paisatge).
- 2.5.De la mateixa manera, considerem molt insuficient l'esment retòric al necessari **canvi de model socioeconòmic**: cal presentar i concretar propostes concretes!. I solament és possible fer-ho amb una *visió molt més concertada* amb la resta d'actors que hi ha d'intervenir (sectors productius; indústria; comerç; acadèmia i amb una elaboració interdepartamental per part del govern (la Disposició final tretzena, Grup de treball multidepartamental, diu que es crearà un grup de treball multidepartamental, però cal crear-lo abans de la redacció de la Llei!). Cal proposar objectius i magnituds de disminució de l'ús de recursos, de circularitat, de reducció d'emissions i calendaritzar-los.
- 2.6.L'esborrany es limita bàsicament a **copiar** els aspectes obligats de la Directiva del 2018, amb la versió de la poc ambiciosa "*Ley de residuos del 7/2022*" amb una clara renúncia a proposar i concretar una transformació i un canvi en termes més restrictius i ambiciosos.
- 2.7.En definitiva, valorem l'esborrany com un **document continuista** que s'enfoca globalment com a **model de gestió i no de prevenció ni de fer complir la RAP**.

2.8. Document poc concret i orientat més a la regulació dels residus que a la prevenció. Alguns aspectes es podrien deixar a Reglaments específics com el canvi de la denominació de l'AECC; detall de la gestió dels residus específics ... Caldria que desenvolupi les referències previstes a l'actual llei de Canvi Climàtic catalana i els grans objectius de la Directiva 2018/851/CE de canvi en la producció, la distribució i en la responsabilitat dels productors,...).

3. Abordem alguns exemples dels aspectes que ens semblen més significatius i prioritaris.

3.1. Sobre un canvi de model socioeconòmic

El més important que cal fer si es vol anar més enllà de la Llei estatal i aconseguir els grans reptes plantejats per la Directiva 2018, es aprovar una llei que esdevingui una eina important per canviar el model productiu i de mercat.

La llei ha d'establir molt clarament en els objectius el canvi de model socioeconòmic (cosa que no ho fa) per poder fer front a la situació d'emergència climàtica i de pèrdua de biodiversitat causades per les activitats econòmiques i el model actual de mercat. Doncs cal explicitar-ho en els *articles 1 i 2* com a objectius de fons de la llei de prevenció de residus i també ha de reflectir-se coherentment en el conjunt de l'articulat. Si no es fa així l'esborrany esdevindrà una simple *Llei reguladora de residus* i mai actuarà com a la necessària *Llei de Prevenció*.

Aquesta Llei ha d'abordar la reducció de la quantitat i perillositat dels residus i de la fracció resta; i assolir-ho demana *regular* la posada al mercat català de productes que **no siguin reutilitzables, reparables, compostables o fàcilment reciclables**. Per aconseguir aquest objectiu cal que la Llei estableixi **clarament mesures concretes i eines** per garantir un canvi en la *producció*, el *mercat* i les *activitats* de manera que es limiti al màxim els productes d'un sol ús, de curta durada i d'obsolescència programada, i que es posin al mercat solament productes **amb criteris d'ecodisseny** per evitar el consum d'energia i recursos i la generació de residus que no es puguin reciclar i alhora evitar els impactes ambientals i socials que ocasionen les infraestructures de tractament de final de canonada.

Cal plantejar la prevenció com ho estableix la Directiva CE 2018 condició ineludible per reduir els residus:

La Directiva de Residus estableix que la prevenció de residus és la via preferent per millorar l'eficiència en la utilització dels recursos i reduir l'impacte ambiental dels residus:

- *"Com a part d'aquestes mesures, els Estats membres han de facilitar models de producció, de negoci i de consum innovadors que redueixin la presència de substàncies perilloses en els materials i productes, fomentin la prolongació de la vida útil dels productes i promoguin la reutilització mitjançant el establiment i el suport de xarxes de reutilització i reparació, com les dirigides per les empreses de l'economia social, els règims de dipòsit, devolució, retorn i de reutilització, i incentivant que la indústria s'adapti en aquest nou escenari".*
- *"Les administracions promouran que els productors només posin al mercat productes o serveis quan hagin garantit en el seu ecodisseny que han adoptat mesures necessàries per reduir al mínim el seu impacte ambiental".*

Lamentablement, les mesures de prevenció i reducció de la generació de residus que s'inclouen a l'esborrany de Llei son massa genèriques.

Hi ha molts productes, especialment envasos de brics i plàstics que no es poden reciclar o es reciclen amb moltes dificultats, una majoria dels quals son abocats o cremats en incineradores o cimiteres. Son moltes les dificultats dels recicladors, perquè molts productes no es poden reciclar degut al seu disseny (multi capes, pintures, plàstic de color, etiquetes, ...).

S'han d'evitar aquestes ambigüitats; **calen mesures clares i obligatòries.**

Alguns exemples de l'articulat:

Mesures de prevenció

Capítol I. Art. 38

Les administracions públiques de Catalunya han d'adoptar mesures de prevenció i reducció de generació de residus que, com a mínim han de consistir en: ...

a) Promoure models de producció i consum sostenibles; d) fomentar la reutilització; ...

“Promoure”, “fomentar”, “incentivar”, “desenvolupar”... el format es limita a **declaracions d'intencions** sense establir obligacions més efectives. Cal que s'especifiquin aquestes obligacions amb les mesures i eines concretes de regulació del mercat que trobem a faltar.

3.2. Per abordar la reducció de residus cal regular el mercat

Es imprescindible establir objectius obligatoris, eines i calendari d'implementació de l'**ecodisseny dels productes que entrin al mercat, cosa que no fa la Llei**. També pels serveis i activitats que generin residus (festes, actes, fires, activitats diverses, ...).

Aquesta manca d'obligatorietat és fa molt evident pel que fa a les mesures proposades per augmentar la reutilització d'envasos que són molt insuficients. **Tots els establiments** haurien de disposar d'envasos reutilitzables de **tots els tipus de begudes** i d'envasos secundaris i terciaris per transportar les begudes i els aliments que venguin.

Cal concretar les mesures per garantir i per fer complir els objectius de disposar de bens reutilitzables als envasadors i productors i que a tots els establiments d'alimentació es puguin comercialitzar per a totes les línies de begudes. Això comporta mesures obligatòries i de suport alhora per a què els envasadors tinguin resolt el sistema de logística inversa i de rentat d'envasos.

L'esborrany planteja prohibicions contemplades a la *Ley de residus i suelos contaminados 7/2022* (Art. 38 apartats 2, 3, 7, 8) de productes de plàstic oxodegradables (Art. 42. Ap 1 i 2). Planteja la prohibició de les bosses de plàstic i la prohibició d'envasos innecessaris, però sense concrecions i amb contradiccions. Calen més mesures contundents!.

Alguns exemples de l'articulat:

Ecodisseny:

Article 40. Posada al mercat de productes i serveis:

Amb la finalitat de promoure la posada al mercat de productes i serveis que redueixin la demanda de recursos al llarg de tot el seu cicle de vida, han de considerar mesures: l'ecodisseny,

Mesures poc concretes i no obligatòries i deixa en mans dels productor l'aplicació de l'ecodisseny i altres mesures, quan haurien de ser obligatòries.

Art 42. Regulació determinats productes plàstics

Apartat 4. En dos anys quedarà prohibit l'envasat innecessari o superflu d'aliments especialment de plàstic.

Però no hi ha cap llistat dels tipus d'envasos ni com es regularà. Ex: l'estat francès ha establert la prohibició d'envasos de plàstic per fruites i verdures superflu per un pes inferior a 1,5kg.

Apartat 3. Els residus de materials o productes plàstics que continguin parcialment o totalment plàstic oxodegradable s'hauran de gestionar mitjançant processos de valorització energètica.

Descarat com es deriva a incineració! Si es prohibeixen, s'han de tractar? **Es una contradicció.**

Reducció i reutilització:Art 38: Mesures de prevenció:

Es formula amb ambigüitat: *promoure models de producció i consum sostenibles; fomentar la reutilització,..*

Ap. 4. Comerços més grans de 400m destinaran la seva oferta el 20% sense embalatge primari.

Vol dir que la resta del 80% s'han d'envasar! En l'article 42 apartat 4 es parla que en 2 anys quedarà prohibit l'embalatge superflu de productes alimentaris?. **No es una contradicció?**

En cap moment es parla de reduir els envasos terciaris de transport (palets, caixes,...)

No deixen de ser bones declaracions d'intencions que cal completar en obligacions. S'han d'evitar les ambigüitats a l'hora de marcar objectius i obligacions.

Article 41. Obtenció i ús eficient dels recursos.

De nou la formulació: *Les administracions públiques han de: "promoure" i "fomentar" accions ... un bla,bla,bla sense cap obligació.*

Art 42. Regulació de productes plàstics.

Apart. 4. Redactat contradictori entre la prohibició i l'ambigüitat en referir-se a productes peribles

Aquestes ambigüitats i manca d'obligatorietat reiterades evidencien que les mesures proposades per implementar la prevenció i la reutilització d'envasos són insuficients per canviar la realitat insostenible.

Art 44. Reutilització:

Apartat 1. "Prioritzar", "promoure"... Apartat 2. "acords voluntaris"

Apart. 3. A partir del 2025 els sectors empresarials han de garantir una oferta d'un 25% d'envasos de begudes reutilitzables per al sector domèstic per envasos d'aigua, refrescos, cervesa, sucs. Per a l'any 2030 d'un 35%.

Els percentatges establerts son minsos. Hauria **d'obligar-se tots els establiments comercials** de venda d'envasos reutilitzables i per a tot tipus de begudes que vinguin.

3.3. Incompliment en l'aplicació de la jerarquia de residus de la UE

La Llei ha de **ser clara i evitar les ambigüitats** ha de mantenir coherentment la jerarquia d'actuacions d'acord amb les regulacions comunitàries, i no ho fa. Cal aplicar amb rigor els criteris de la jerarquia doncs la preferència es la prevenció, reutilització, reparació i recuperació material dels residus i, finalment, el tractament finalista la del tractament dels residus que no es puguin aprofitar.

L'esborrany crea confusió i en alguns articles ignora la jerarquia d'actuacions i posa en un mateix pla la prevenció i recuperació, i la valorització inclosa l'energètica. (Articles 8.1 i 2, 9.2c, 19.3, 42,...).

Cal respectar la jerarquia de residus de la Directiva, 2018/851/CE i assumir que hi ha un canvi en la Prioritat de la gestió pública dels residus a la CE. Segons la Directiva la valorització energètica no es pot considerar ni comptabilitzar com a recuperació, inclòs el biogàs de la metanització, ni la biomassa ni el material bioestabilitzat de les plantes de TMB.

La prevenció, la preparació de la reutilització, el reciclatge material son la preferència de la jerarquia obligatòria d'actuació per a totes les administracions de la UE. La incineració (amb o sense valorització energètica) i l'abocament no són considerats recuperació de residus. El text de la Llei de prevenció barreja un altre tipus de valorització amb l'energètica, doncs i per tant esdevenen sistemes de tractament finalista.

Alguns exemples de l'articulat:

Article 8. Jerarquia de residus

Apartat 1 d) *un altre tipus de valorització, inclosa la valorització energètica*

Apartat 2. *Es pot adoptar un ordre diferent de prioritats, prèvia justificació, per a un enfocament de cicle de vida sobre els impactes de la generació i gestió d'aquests residus,*

Article 9. Autosuficiència i proximitat

Apartat 1. Continua parlant d'eliminació de residus

Apartat 2.c). *La preparació per a la reutilització i la valorització(sic) dels residus com a via prioritària.*

Tergiversació interessada i maldestre de les prioritats establertes per la Directiva comunitària!

Article 19. Objectius generals en matèria de prevenció i gestió de residus

Apartat 3. *Els objectius de caràcter general de valorització global, material i energètica, per al conjunt dels residus generats a Catalunya han d'assolir els valors mínims següents:*

... Es torna a incomplir deliberadament la Directiva que quan planteja objectius no inclou la valorització energètica. La Directiva al preàmbul 47 i 48 Pagina 9 i als articles 11 i 11 bis sols contempla la reutilització i el reciclat dels objectius a assolir fins al 2035 del 65% en pes. Però veiem que a la llei continuen plantejant que hi ha valorització energètica en els objectius de valorització i barregen la material i l'energètica. Inadmissible!!.

Apartat 11. Asenyala els objectius de reducció per als abocadors, i ignora absolutament d'establir-ne per a la incineració.

Article 42. Regulació de determinats productes plàstics

Apartat 3. *Els residus de materials o productes plàstics que continguin plàstic oxodegradable, s'hauran de gestionar mitjançant processos de valorització energètica.*

L'article 42 Apartat 2. planteja la prohibició d'aquests tipus de plàstic, aleshores per què es proposa incinerar-los ?.

Article 58. Valorització energètica:

Apartat 2. *A l'1 de gener del 2026 es limita la valorització energètica al rebuig (inclòs el material bioestabilitzat).*

Incinerar els residus bioestabilitzats (matèria orgànica) no és una opció climàticament acceptable, caldria cercar altres vies d'aprofitament que no sigui la incineració.

Apartat 3. No es poden valoritzar energèticament mitjançant incineració els residus recollits selectivament, amb excepció dels residus procedents d'operacions posteriors de tractament de residus recollits selectivament per als quals la valorització energètica ofereixi el millor resultat mediambiental.

Positiu que no s'incineri fraccions que son resultats de la recollida selectiva (plàstics, brics,...) que s'estan incinerant actualment, cal un control que dubtem que es faci.

D'altre costat és un redactat confús o és un subterfugi, que avala que es puguin incinerar residus que no s'hagin pogut reciclar després de posteriors operacions dels gestors d'aquests residus!

3.4. Les infraestructures de residus

El *Programa de prevenció i gestió de residus i recursos a Catalunya* i el *Pla territorial sectorial d'infraestructures de gestió de residus*, no contemplen les infraestructures de residus industrials ni de triatge, ni de reciclatge, ni de compostatge, ni de preparació per a la reutilització, ni de residus de la construcció o inerts. Vam advertir sobre aquesta gravíssima anomalia!. **PROGREC i PROGEMIC han de contemplar les infraestructures de tots els fluxos de residus municipals, industrials i de la construcció.** Una de les causes de la recurrent conflictivitat territorial és conseqüència de la retirada de la planificació pública de les infraestructures de residus industrials i de la construcció és herència de la Llei òmnibus.

Ahora les infraestructures s'han de planificar segons un **escenari de reducció** important dels residus i de la fracció resta. No s'han de basar com fins ara, en escenaris tendencials de creixement i en incrementar la capacitat dels abocadors, incineradores i plantes de tractament de la fracció resta; cal fer aquest canvi de paradigma per poder transitar cap a una reducció de les plantes de tractament de final de canonada. Caldria fer una **prognosi comptabilitzant** i considerant preferentment els escenaris amb la disminució dels residus i la reducció del rebuig amb les mesures i eines per transitar cap un canvi de model productiu i de mercat.

Quan l'esborrany esmenta el Pla d'Infraestructures es veu clar que no considera la vigent Llei de moratòria, ni el tancament de les incineradores actuals, sinó exclusivament la reducció de l'abocament al 10% l'any 2035.

No considerem acceptable la "solució" que es proposa en el sentit que la incineració serà la sortida per assolir la reducció del 50% de la petjada de carboni l'any 2035, un eufemisme per a que no canviï res.

Com encertadament ho argumenta la Llei de Moratòria no es pot ignorar que aquestes instal·lacions finalistes **causen impactes a la salut i al medi**. Especialment la incineració de residus sigui quina sigui la seva tecnologia i més enllà de si compleixen amb els paràmetres d'emissió (només faltaria!). Estudis molt rigorosos ho avalen.

En l'àmbit dels residus municipals prioritza les plantes de tractament de la fracció resta i de compostatge, no especifica si son de proximitat o no. No inclou les plantes de triatge, ni les infraestructures de residus industrials, ni noves plantes com la de tria i aprofitament de materials crítics ... ara, sí que inclou les d'incineració.

L'interès general i l'equilibri territorial aconsellen abordar amb transparència i objectivitat la localització de les ubicacions de les plantes de tractament finalista que es pot desenvolupar per mitjà del corresponent Pla especial urbanístic.

S'ha de garantir de manera transparent i verificable la **traçabilitat dels residus i materials** que surtin de les plantes de triatge, compostatge i TMB. Considerem que caldria descriure en un annex la metodologia obligatòria per establir la **traçabilitat dels residus sortits** de totes les plantes de compostatge, TMB, triatge, fins a la seva destinació final i l'ús d'aquests recursos i/o residus sortints.

En cap dels apartats parla de la dimensió territorial del Pla i si serà per Vegueries o segons quina distribució territorial.

Alguns exemples de l'articulat:

Article 26. Pla territorial sectorial d'infraestructures de gestió de residus municipals

Apartat. 1. El Pla territorial sectorial d'infraestructures de gestió de residus municipals a Catalunya determina les instal·lacions de gestió de residus municipals, fonamentalment la gestió de la fracció resta i la fracció orgànica dels residus municipals, així com les instal·lacions de valorització energètica i de disposició del rebuig, que han de donar servei als diferents àmbits territorials, i, si escau, estableix la localització, amb l'objectiu de garantir el compliment de les mesures de prevenció i reciclatge del Programa de prevenció i gestió de residus i recursos de Catalunya. Així mateix, també pot establir les previsions en relació a la planificació d'instal·lacions d'altres fluxos de residus municipals i assimilables. El Pla territorial sectorial d'infraestructures de gestió de residus municipals també determina les dades tècniques i de capacitat de cadascuna de les instal·lacions previstes, amb l'objectiu d'ajustar-se a les necessitats de la població i de les activitats de l'àmbit territorial en qüestió, i, si escau, amb compliment de les determinacions derivades de la publicació de documents de referència sobre millors tècniques disponibles

Article 59. Eliminació de residus

S'ha de deixar ja de parlar d'eliminació dels residus!!.

Apartat 6. L'Agència de l'Economia Circular de Catalunya ha de procedir al tancament ordenat de les incineradores de Catalunya d'acord amb el pla de tancament que aprovi el Govern. Així mateix, a partir de l'entrada en vigor de la llei, l'Agència de l'Economia Circular de Catalunya ha de procedir a la supressió progressiva de les subvencions que no són compatibles amb la jerarquia de residus, d'acord amb les directives europees.

Tant en l'esment al Pla d'Infraestructures, com en els capítols que parla de la valorització energètica, com en la interpretació perversa de la jerarquia de residus, es veu clarament que **no considera la intenció i objecte de la vigent Llei de moratòria**, ni el tancament de les incineradores actuals, sinó exclusivament la reducció de l'abocament l'any 2035 al 10% i promoure la tecnologia de la neo-incineració.

"Disposició addicional segona. Llei moratòria 2/2021"

Pla de tancament i desmantellament de les incineradores existents.

El Govern ha d'adoptar, en el termini de 2 anys des de l'aprovació d'aquesta llei, un Pla de tancament i desmantellament de les incineradores existents, prèvia avaluació de la seva adequació als objectius derivats de la Directiva, i prèvia valoració de les alternatives més adequades de gestió dels residus que són objecte de tractament en aquestes instal·lacions.

No s'admetran a tràmit sol·licituds que tinguin per objecte la nova construcció o l'ampliació d'infraestructures d'incineració de residus fins l'aprovació del Pla.

Així mateix resten suspeses fins a l'aprovació del Pla les tramitacions dels expedients de nova construcció o d'ampliació d'infraestructures d'incineració”.

A més, amb el greuge inadmissible que s'està incomplint la *Llei de Moratòria* amb “arguments” falsejats doncs s'estan donant autoritzacions a noves instal·lacions d'incineració (TRACJUSA a Juneda) i ampliacions en autoritzacions de quantitats a incinerar en cimiteres (Montcada). Doncs, quina credibilitat pot tenir aquesta Llei si ja s'està incomplint la de moratòria!

3.5. Sobre l'aplicació de la Responsabilitat Estesa de la persona productora (REP)

Hi manquen fluxos importants de residus i productes als quals cal aplicar la REP per la quantitat, el pes i per la seva perillositat. Cal seleccionar-los i incloure'ls per poder garantir que s'aplica amb rigor la REP, element clau per contribuir de **manera rellevant** a reduir els residus i compensar les despeses de tot el cicle dels costos dels productes costejats pels ens locals, i en definitiva per la ciutadania que no els ha posat en circulació.

Cal garantir la tutela de l'administració catalana als SCRAP o als sistemes individuals i acabar amb el descontrol actual. L'exemple més clar és ECOEMBES. L'administració ha de marcar les regles, element imprescindible per garantir la tutela de l'administració catalana als SCRAP i/o als sistemes individuals i no renunciar com fins ara a uns acords vergonyosos i lesius per l'interès públic. L'administració ha de dissenyar i **aplicar criteris i barems d'ecomodulació dels costos i les condicions de posada al mercat dels productes** per a **garantir** que els productes que es posin al mercat siguin sostenibles i ser una eina dissuasiva per aconseguir-ho, és la seva responsabilitat i té la competència per fer-ho.

Els SCRAP han d'assumir el cost total dels seus residus i l'administració fer un seguiment exhaustiu de la **traçabilitat**, del compliment dels acords pactats i evitar el monopoli. No es pot repetir el que s'ha patit en dècades amb ECOEMBES i els SIG dels RAEEs.

No diu res el text de crear un **registre oficial de productes incorporats al mercat català** per garantir un sistema d'informació, control i tutela de l'administració catalana.

Alguns exemples de l'articulat:

Article 13. Les competències de la Generalitat

Apartat f) L'autorització dels sistemes de RAP dels productes que tinguin la seu social a Catalunya.

I la resta de productes que els productors tinguin la seu fora del país, com es formularà les seves obligacions?

Article 80. Responsabilitat ampliada de la persona productora

Apartat 3. Les persones productores amb seu social a Catalunya que optin per un sistema col·lectiu han d'obtenir l'autorització establerta en el marc normatiu vigent.

Vol dir que hi ha SCRAPs que l'autorització no l'obtindran del govern català?

En definitiva en tots els apartats del text de l'article 80 no es defineixen els criteris necessaris perquè els SCRAPs actuïn de forma dissuasiva com a garants d'un model productiu sense residus i que incideixi en la prevenció i el reciclatge de qualitat. Aplicant els criteris i barems d'ecomodulació.

A l'Annex VII.

Hi falten fluxos de residus importants :

- voluminosos
- matalassos
- envasos i objectes amb material biodegradable
- capsules de cafè
- tòners i cartutxos de tinta
- tots els productes d'higiene personal, ja que no s'especifica (bolquers, compreses, tovallolletes,...)

3.6. Els Sistemes de dipòsit, devolució i retorn (SDDR)

Sistema clau per fer efectiu la REP i aconseguir uns resultats eficients de recuperació de residus i es també un bon instrument per fomentar la reutilització d'envasos. No queda clar a l'esborrany com es farà la implantació dels SDDR per envasos, ni si s'ha d'esperar a l'any 2023 o 2027 com diu la Llei estatal.

Caldria que a molt tardar un any després de l'aprovació de la Llei també s'implanti els SDDR per atots els materials previstos i pels envasos. No queda prou clar com es farà la implantació dels SDDR per envasos.

Alguns exemples de l'articulat:

Article 81. Sistemes de dipòsit devolució i retorn

Apartat 1. Es faculta al Govern català, per a determinades categories de productes, sempre que es justifiqui constitueixin el mitjà adequat per assolir els objectius establerts per la llei i en la normativa aplicable. Aquests sistemes han de tenir en compte les repercussions tècniques i econòmiques sobre el conjunt dels actuals sistemes existents, a l'objecte de respectar el principi d'unitat de mercat i la necessitat de preservar el bon funcionament del mercat interior, així com el conjunt d'impactes mediambientals.

Que vol dir per a determinades categories de productes? Doncs, pels envasos no tindrà competències? Els haurà d'aprovar altres categories el Govern de l'estat?

No s'ha d'estar subjecte al funcionament del mercat interior, ja que sempre obtindrem la negativa, la Directiva 2018, deixa molt clar el paper d'aquest instrument i si l'estat no ho aplica per aquests productes a Catalunya tenim les competències per fer-ho amb les normes addicionals de protecció mediambientals i es la millor i més clara eina per a que els productors se'n facin càrrec dels seus residus i garantir el seu retorn.

Annex VIII. Categories de productes que poden ser objecte de regulació mitjançant un sistema de dipòsit, devolució i retorn (en negreta el que hi afegim): burilles; envasos de vidre; Piles i **bateries**; Residus d'aparells electrònics; Envasos de residus químics en petites quantitats per a ús domèstic.

3.7. La recollida dels residus

- Considerem que cal articular amb més claretat la **prioritat de la separació de la FORM per elaborar compost de qualitat.**

- En els sistema de recollida dels residus municipals és important definir amb més precisió què és “*l’alta eficiència*” que esmenta *l’article 54.apartat 4* i especificar clarament que ho és el sistema de recollida porta a porta, el més eficient a l’hora de trencar l’anonimat i assolir millors resultats de recollida selectiva.

Solament de manera **excepcional**, quan les característiques urbanístiques o d’altres ben argumentades ho aconsellin, s’haurien de permetre fer excepcions per implantar altres sistemes de recollida que s’acostin a trencar l’anonimat; sistemes que no haurien de ser **prioritaris** a l’hora de rebre ajuts.

Per capgirar el retard i l’incompliment clamorós de les regulacions, especialment en els municipis amb alta generació de residus, és irrenunciable disposar en la Llei que, aquells que no arribin a assolir els objectius de recuperació segons el calendari establerts, incorporin el model de recollida porta a porta, o d’altres que evitin l’anonimat i l’incompliment de responsabilitat.

- La Llei s’ha de fer complir a tots els municipis i activitats econòmiques. Ja han passat mes de 25 anys de l’aprovació de la *Llei reguladora de residus*, una de les més avançades en el seu moment d’Europa, però que no s’ha fet complir, especialment per aquells municipis metropolitans amb més població i més generació de residus. Cal preveure la implantació i **sancionar amb severitat els municipis** i activitats que incompleixin o retardin l’aplicació de la Llei.

- *L’article 54 l’apartat 2.a)* deslegitima i no permet aplicar models com Residu Mínim que s’està aplicant fa gairebé 30 anys amb gran èxit a diversos municipis de l’Àrea Metropolitana de Barcelona i destaca per ser dels que obté millors resultats a Catalunya. A diverses ciutats i mancomunitats de l’estat espanyol s’anomena model Humit-Sec.

Residu Mínim compta amb plantes de compostatge i triatge en el territori on es generen els residus (Baix Llobregat). Prioritza la separació de la *fracció orgànica*, responsabilitat dels ciutadans, i el compost que s’obté a la planta de Torrelles es apte per usar-lo en agricultura ecològica.

RM no desplega contenidor ni fracció de bossa groga per envasos donat que és una responsabilitat del productor i distribuïdor segons la Directiva de Residus. Els envasos es posen al contenidor o bossa anomenat *fracció inorgànica* i es porten a una planta de triatge a Molins de Rei on es recullen, a més dels envasos, altres materials aprofitables. ECOEMBES ha posat traves a Residu Mínim perquè ha de pagar segons la Directiva i la Llei estatal d’envasos el cost de tots els envasos que es recullen i no solament la petita part que es recull en el contenidor o bossa groga.

Incomprensiblement l’ARC en aquest redactat de la Llei planteja de forma unilateral que no considera aquest model recollida selectiva i es nega a demanar la exempció que permet la Llei estatal de Residus; al contrari, força els ajuntaments a implantar el contenidor o bossa groga ideat a partir dels interessos privats d’Ecoembes que vol obstaculitzar les obligacions comunitàries de Responsabilitat del productor.

Article 54. Recollida selectiva

Apartat 2. La recollida conjunta de determinades fraccions de residus requereix autorització per part de les autoritats competents i només està permesa si concorren les següents circumstàncies:

a) Es garanteix que no afecta la qualitat dels materials recollits, de forma que la seva aptitud per a la reutilització, preàrreció per a la reutilització i valorització no es vegi compromesa i siguin d’una qualitat comparable a la que s’hauria assolit mitjançant la

recolida separada de cadascuna de les fraccions. En cap cas es permet recollir cap fracció conjuntament amb els bioresidus o amb la fracció resta.

Aquest apartat 2. és una limitació per a models com Residu Mínim que han demostrat alta eficiència en les resultats de recuperació dels residus. La prioritat es separar l'orgànica, també es separen el vidre i el paper, i els envasos i altres materials recuperables. En cap cas els recicladors han rebutjat cap bala dels materials sortints de la planta de triatge.

Article 62. Bioresidus

Considerem cal articular amb més claretat la **prioritat del compostatge de proximitat i per elaborar compost de qualitat**, amb criteris de suficiència i simplicitat tecnològica. Cal anar abandonant les inversions que s'han prioritzat de grans plantes de compostatge i de metanització amb uns resultats molt deficientes.

Apartat 7. Els residus de plàstic o altre material, inclosos els residus d'envasos, amb propietats de biodegradabilitat i compostabilitat equivalents als bioresidus es poden recollir conjuntament amb els bioresidus o bé de manera separada i es poden reciclar conjuntament amb els bioresidus, sempre i quan compleixin els següents requisits.

b) Aquests residus de plàstic o altre material, inclosos els envasos, hagin estat en contacte exclusivament amb aliments o begudes destinades a consum humà.

Redactat confús (no s'entén si estem parlant de bioresidus o altre material).

Considerem que cal evitar aquest plantejament i proposem que es recullin per canals diferents donat que tenen un procés de biodegradabilitat molt més llarg que els bioresidus i perjudicarien el procés i la qualitat del compost.

3.8. Cal crear una institució pública d'avaluació ambiental de productes i de processos.

Amb capacitat per a fer estudis per determinar-ne la seva qualitat ambiental i la seva compatibilitat amb el medi i l'ús de recursos sense generar externalitats. En un màxim d'1 any des de l'aprovació de la Llei hauria d'estar operativa per desenvolupar les seves funcions.

Caldria regular altres productes com els altres **Bisfenols, ftalats,...** en la producció de **productes de consum**.

Aquests treballs permetran aportar criteris per al desenvolupament de les mesures legals que impliquin restriccions previstes per aquesta llei de prevenció.

25 de novembre de 2022